

מסלת הניקוד

פד) מקף- הוא קו המושכב שבין המלות ומסמיכן יחד כאלו הן תיבה אחת. כמו על-פני תהום (בראשית א.ב) ונקרא מקף מלשון המשנה פ"ד דביצה אין מקיפין שתי חביות. ופירש"י אין מקרבין זו אצל זו עכ"ל. והמלות הסמוכות זו לזו במקף נחשבות כתיבה אחת עד שתספיק נגינה אחת לכולן. ולעולם לא תהיה נגינה במלה המוקפת לאחריה. אבל תהיה הנגינה תמיד במלה האחרונה מהמלות המוקפות ואפילו הן שלש וארבע מלות סמוכות זו לזו במקף. כמו אֶת-כָּל-אֲשֶׁר-לוֹ (שם כה.ה) וכן השאר: דע כי במלות המוקפות זו לזו, יהיה לעולם המתג בתנועה השלישית שלפני הנגינה שבמלה האחרונה, אם היא מוכשרת לכך.

בשביל לקרוא שתי מלים שמחוברות במקף, צריך לדעת איך מורכבת המלה, מפני שאם לא נדייק בקריאה, יצא שאנו נעוות את קריאת המלים, ולא לכך רצינו.

1. לדעת לבטא את האותיות נכון 2. לקרוא את הניקוד והתנועה נכון
3. לדעת לקרוא תנועה גדולה, תנועה קטנה, שוא נע וחטפים.
4. הכלל של המקף, רק כשהטעם בתנועה הראשונה במלה השניה
5. הטעם בלבד הוא הקובע במלעיל ומלרע.
6. לכן הקריאה הנכונה היא בהרחקת התנועה כמו ג'עיא בלבד, ולא מלעיל.

נשתדל להביא שלוש דוגמאות מכל כלל לפי סדר.

מלה בת תנועה אחת תקרא בחטף רגיל, מפני שהשוא והחטפים הם לא תנועה

אֲשֶׁר-הוּא ברא' לט/ג	אֲחֵי-יוֹסֵף ברא' מב/ג	כְּבֹד-פָּה שמות' ד/י
-----------------------	------------------------	-----------------------

מלה בת שתי תנועות תקרא רגיל, כשהמלה הבאה מוטעמת בתנועה השניה

דִּבַּר-אֶתָּה שמ' כ/טז	מְקַנְהוּ-אֲבָרָם בר' יג/ז	עֲבָדֵי-יִצְחָק ברא' כו/יט
-------------------------	----------------------------	----------------------------

במלה הראשונה, כשתבא געיא בתנועה האחרונה תקרא המלה רגיל

נִשְׁבַּע-לִי בר' כד/ז	אַרְבַּע-עֶשְׂרֵה	שְׁלֹשָׁה-עָדִים
------------------------	-------------------	------------------

ביטוי התנועה נכון, ולא להפוך תנועה גדולה לשוא נע

אֲמַר־יָאֵל במדבר כד/טז	נִבּוֹן אֲמַר־יָאֵל לא נכון	אֵם-רֵאֵל לא נכון
-------------------------	-----------------------------	-------------------

הַשְּׂאִיר-לוֹ (במדבר כא.לה)	נִבּוֹן הַשְּׂאִיר-לוֹ לא נכון	הַשְּׂ-אֵרְלוֹ לא נכון
------------------------------	--------------------------------	------------------------

כִּי יִגְזַב-אִישׁ (שמות כא.לז)	נִבּוֹן יִגְזַב-אִישׁ לא נכון	יָג-נָבִישׁ לא נכון
---------------------------------	-------------------------------	---------------------

נב, עיין בספר "קובץ דקדוקי תורה" עמ' ע"ה. ובמחברת התיגאן (הר' יפ"ה) עמ' מ"ה ובע"ה נרחיב בנושא בעתיד